

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «ФКЕПТ ЗУНУ»
Василь МАРТИНЮК
«31» серпня 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«Адміністративне право»

Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 08 «Право»

Спеціальність: 081 «Право»

Освітньо-професійна програма: «Право»

Циклова комісія юридичних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота	Загальний обсяг годин	Екзамен / залік
Денна	III	5	30	30	30	90	Залік

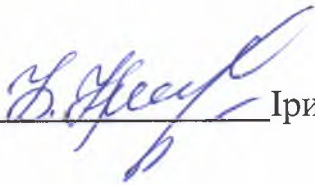
Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, затвердженої Педагогічною радою ФКЕПТ ЗУНУ «20» серпень 2021 р.

Робоча програма складена викладачем Багрій І.П.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії юридичних дисциплін, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Голова циклової комісії

_____ Ірина БАГРІЙ

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО”**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
	Галузь знань: 08 «Право» Спеціальність: 081 «Право»	Нормативна
Кількість змістовних модулів - 3	Освітньо-професійна програма «Право»	Рік підготовки: <i>третій</i> Семестр: <i>п'ятий</i>
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції: <i>30 год.</i> Практичні заняття: <i>30 год.</i>
Загальна кількість годин – 90		Самостійна робота: <i>30 год.</i>
		Вид підсумкового контролю: <i>Залік – 5 семестр</i>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Адміністративне право є класичним зразком галузі публічного права. Воно опосередковує функціонування публічної влади в державі і має три основних мети: загальноосвітню, правознавчу і практичну.

Загальноосвітнє значення цієї дисципліни пов'язане з необхідністю підвищення загальної культури здобувачів.

Правознавча мета курсу полягає в поглибленні теоретичних знань про предмет та основні поняття адміністративного права, його джерела, основні види адміністративно-правових норм і відносин, організацію центральних і місцевих органів виконавчої влади тощо.

Практичне значення курсу пов'язане з вивченням порядку реалізації та захисту основних прав та обов'язків громадян у сфері державного управління, застосування заходів адміністративної відповідальності за скоєння адміністративних правопорушень, підстав і стадій адміністративного процесу, а також виробленням вміння застосовувати чинне законодавство при вирішенні проблем регулювання адміністративних правовідносин та складати основні види документів, які впливають із застосування норм адміністративного права.

Завдання вивчення дисципліни:

Завдання вивчення дисципліни «Адміністративне право» полягає у дослідженні особливостей системи та інститутів адміністративного права, аналізі та вивченні чинного адміністративного законодавства України.

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб ознайомити здобувача з основними положеннями курсу «Адміністративне право», включаючи положення, які дискутуються в науці або ж взагалі досі не висвітлені у літературі; розглянути позиції правозастосовної практики.

Завдання проведення лекцій полягає у: викладенні здобувачам у відповідності з програмою та робочим планом основних правових понять; сформуванню у здобувачів цілісну систему теоретичних знань з курсу «Адміністративне право».

Мета проведення практичних занять полягає в тому, щоб виробити у здобувачів практичні навички, зокрема: аналізувати та застосовувати відповідні нормативно-правові акти, робити самостійні науково обґрунтовані висновки та узагальнення, аргументовано відстоювати свою правову позицію.

Завдання проведення практичних занять: засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях; навчитися використовувати знання в практичній діяльності.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право» здобувачі повинні знати:

- теоретичні і правові основи державного управління і діяльності виконавчої влади в Україні, що служать базою для розуміння особливостей правового регулювання в Україні;
- організаційно-правові основи управління в різних сферах виконавчо-розпорядної діяльності;
- правове положення органів виконавчої влади, їхня роль і місце в системі державних органів;

- принципи організації і діяльності органів виконавчої влади, їхнюкомпетенцію і систему, правові основи взаємодії з іншими державнимиорганами;

вміти:

- вивчити загальні положення, що регулюють діяльність органіввиконавчої влади в Україні;

- сформувати систему знань з правових питань діяльності органіввиконавчої влади в Україні, заснованих на науково-теоретичнихположеннях і чинному законодавстві;

- розвинути вміння всебічно оцінювати соціально-політичні процеси усфері виконавчої влади в Україні і давати їм відповідну правовухарактеристику;

- використовувати зміст діючих в Україні законів і підзаконнихактів управління в практичній діяльності.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК3. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК4. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .

СК8. Здатність розв'язувати актуальні питання у сфері юриспруденції.

СК10. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 5. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 9. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН 13. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 15. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ПРН 16. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 17. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Публічне управління і адміністративне право

Тема 1. Адміністративне право України, його предмет і метод.

Поняття і предмет адміністративного права України. Метод адміністративно-правового регулювання суспільних відносин. Співвідношення адміністративного права із суміжними галузями права. Значення адміністративного права в регулюванні суспільних відносин.

Роль та місце адміністративного права в побудові правової, демократичної та соціальної держави. Поняття адміністративного права як науки.

Тема 2. Поняття, суть та основні риси публічного управління.

Публічне управління — різновид соціального управління. Особливості системи (суб'єкта, об'єкта, управлінського впливу, зворотних зв'язків). Основні ознаки (риса) публічного управління. Виконавчо-розпорядчий характер публічного управління. Підзаконність публічного управління. Масштабність і універсальність публічного управління. Ієрархічність публічного управління. Співвідношення публічного і громадського управління. Завдання публічного управління на сучасному етапі розвитку суспільства.

Поняття влади. Вольовий характер управління. Соціальне управління і соціальна влада. Управління як зовнішній прояв влади. Державна влада — різновид соціальної влади. Форми участі громадян у здійсненні влади. Виконавча влада як гілка державної влади. Ознаки виконавчої влади. Виконавча влада і виконавча діяльність. Функції виконавчої влади. Виконавча діяльність і публічне управління. публічного управління як форма прояву державної виконавчої влади. Органи державної виконавчої влади. Органи публічного управління, що не є органами виконавчої влади. Недержавні органи управління, що є носіями повноважень виконавчої влади.

Тема 3. Адміністративно-правові норми і адміністративні правовідносини.

Поняття, зміст та структура адміністративно-правових норм. Види адміністративно-правових норм. Дія адміністративно-правових норм в часі, в просторі, за категоріями осіб.

Поняття та особливості адміністративно-правових відносин. Структура та види адміністративно-правових відносин. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-правових відносин.

Тема 4. Суб'єкти адміністративного права.

Поняття суб'єкта адміністративного права і його правовий статус. Види суб'єктів адміністративного права. Поняття і правовий статус органа виконавчої влади. Принципи побудови системи органів виконавчої влади. Види органів виконавчої влади. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади. Кабінет Міністрів України. Центральні органи виконавчої влади України. Місцеві державні адміністрації.

Адміністративно-правовий статус громадян як суб'єктів адміністративного права. Права і свободи громадян України у сфері державного управління. Адміністративно-правові гарантії прав і свобод громадян України. Адміністративно-правовий статус іноземних громадян; осіб без

громадянства.Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань.

Тема 5. Державна служба в Україні.

Поняття, ознаки і види державної служби. Принципи державної служби. Державні службовці як суб'єкти адміністративного права. Вимоги, що пред'являються до державних службовців. Умови прийняття на державну службу. Проходження державної служби. Обов'язки і права державних службовців. Юридична відповідальність державних службовців.

Тема 6. Форми та методи публічного управління.

Поняття і види форм публічного управління.. Вимоги до використання форм публічного управління.Правові і неправові форми публічного управління. Встановлення норм права (видання нормативних актів управління, адміністративна правотворчість). Застосування норм права (видання ненормативних актів управління, видання індивідуальних актів управління, видання актів застосування норм права, адміністративне розпорядництво). Укладання адміністративних договорів. Здійснення інших юридично значущих дій. Здійснення організаційних дій. Виконання матеріально-технічних операцій.

Поняття та властивості актів публічного управління. Поняття та ознаки адміністративного договору.

Поняття методів публічного управління. Функції методів публічного управління. Загальні особливості методів публічного управління. Класифікація методів публічного управління. Адміністративні (позаекономічні, безпосереднього управлінського впливу) та економічні (опосередкованого управлінського впливу) методи. Методи переконання, заохочення, примусу.

Тема 7. Адміністративні послуги.

Адміністративні та публічні послуги. Адміністративні послуги як категорія адміністративного права. Поняття та класифікація адміністративних послуг. Процедура надання адміністративних послуг. Недоліки законодавства про адміністративні послуги. Відносини адміністративних послуг.

Змістовний модуль 2. Відповідальність за адміністративним правом

Тема 8. Адміністративне правопорушення та адміністративна відповідальність.

Поняття та ознаки адміністративного правопорушення (проступку). Класифікація адміністративних правопорушень. Об'єктивні ознаки адміністративного правопорушення та їх характеристика. Суб'єктивні ознаки адміністративного правопорушення та їх характеристика. Вчинення адміністративного правопорушення умисно (вольовий та інтелектуальний момент). Вчинення адміністративного правопорушення з необережності (вольовий та інтелектуальний момент).

Поняття, особливості та підстави адміністративної відповідальності. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх. Особливості адміністративної відповідальності фізичних та юридичних осіб. Принципи адміністративної відповідальності. Обставини що виключають адміністративну відповідальність (крайня необхідність, необхідна оборона, неосудність). Вік, після настання якого настає адміністративна відповідальність.

Загальні правила притягнення до адміністративної відповідальності.

Тема 9. Адміністративні стягнення.

Поняття адміністративного стягнення. Мета адміністративного стягнення. Система адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх. Основні і додаткові адміністративні стягнення. Попередження. Штраф. Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину. Виправні роботи. Адміністративний арешт.

Загальні правила накладення стягнення за адміністративне правопорушення. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень.

Забезпечення законності при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення.

Тема 10. Проведення у справах про адміністративні правопорушення.

Завдання, принципи і правове регулювання провадження в справах про адміністративні правопорушення. Докази в справі про адміністративне правопорушення, їх поняття, джерела та оцінка. Особи, які беруть участь в справах про адміністративні правопорушення. Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення. Поняття та види стадій провадження в справах про адміністративні правопорушення. Порушення справи і попереднє з'ясування її обставин.

Зміст протоколу про адміністративне правопорушення і порядок його складення. Розгляд справи і винесення постанови. Оскарження постанови і перегляд справи. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

Змістовний модуль №3. Публічне адміністрування у різних сферах.

Тема 11. Публічне адміністрування у фінансово-економічній сфері.

Економіка як об'єкт адміністративно-правового регулювання. Суб'єкти адміністративно-правового регулювання у сфері економіки. Основні напрями державного регулювання у сфері економіки.

Організаційно-правові засади державного управління у сфері фінансів. Система органів виконавчої влади, які здійснюють державне управління у сфері фінансів.

Управління в галузі бюджетної діяльності. Управління системою оподаткування. Фінансовий контроль.

Тема 12. Публічне адміністрування у соціально-культурній сфері.

Поняття і зміст публічного адміністрування у сфері освіти. Правовий статус Міністерства освіти і науки України. Система органів виконавчої влади, які здійснюють державне управління у сфері освіти. Види і правовий статус освітньо-виховних закладів.

Поняття і зміст публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я. Правовий статус Міністерства охорони здоров'я України. Система органів

виконавчої влади, які здійснюють державне управління у сфері охорони здоров'я. Види і правовий статус закладів охорони здоров'я. Порядок надання медичної допомоги.

Організаційно – правові засади публічного адміністрування у сфері культури. Система органів виконавчої влади, які здійснюють управління у сфері культури. Види і правовий статус підприємств, закладів культури і професійних творчих спілок.

Організаційно – правові засади публічного адміністрування у сфері соціального захисту населення. Правовий статус Міністерства соціальної політики України. Інші органи виконавчої влади, що здійснюють державне управління у сфері соціального захисту населення.

Тема 13. Публічне адміністрування у сфері національної безпеки оборони.

Організаційно-правові основи публічного адміністрування у сфері національної безпеки України. Служба безпеки України. Повноваження органів Служби безпеки України. Державний кордон України та його охорона.

Організаційно-правові засади публічного адміністрування у сфері оборони. Рада національної безпеки і оборони України. Міністерство оборони України. Генеральний штаб Збройних Сил України. Збройні сили України. Комплектування і військова служба в Збройних Силах України.

Тема 14. Публічне адміністрування у сфері внутрішніх справ.

Зміст і особливості публічного адміністрування у сфері внутрішніх справ. Правовий статус Міністерства внутрішніх справ України та його територіальних органів. Повноваження органів внутрішніх справ та їх посадових осіб. Структура органів внутрішніх справ. Служба в органах внутрішніх справ.

Правовий статус поліції. Особливості проходження служби в Національній поліції України.

Тема 15. Публічне адміністрування у сфері юстиції.

Зміст і особливості публічного адміністрування у сфері юстиції. Правовий статус Міністерства юстиції України та його територіальних органів. Органи нотаріату. Поняття та роль безоплатної правничої допомоги в Україні.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин, в т.ч.
--------------------------------------	--------------------------------

		Лекції, год.	Практичні, год.	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Публічне управління і адміністративне право				
1	Адміністративне право України, його предмет і метод	2	2	2
2	Поняття, суть та основні риси публічного управління	2	2	2
3	Адміністративно-правові норми і адміністративні правовідносини	2	2	2
4	Суб'єкти адміністративного права	2	2	2
5	Державна служба в Україні	2	2	2
6	Форми та методи публічного управління	2	2	2
7	Адміністративні послуги	2	2	2
Змістовний модуль 2. Відповідальність за адміністративним правом				
8	Адміністративне правопорушення та адміністративна відповідальність	2	2	2
9	Адміністративні стягнення	2	2	2
10	Проведення у справах про адміністративні правопорушення	2	2	2
Змістовний модуль №3. Публічне адміністрування у різних сферах				
11	Публічне адміністрування у фінансово-економічній сфері	2	2	2
12	Публічне адміністрування у соціально-культурній сфері	2	2	2
13	Публічне адміністрування у сфері національної безпеки і оборони	2	2	2
14	Публічне адміністрування у сфері внутрішніх справ	2	2	2
15	Публічне адміністрування у сфері юстиції	2	2	2
РАЗОМ		30	30	30

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»

Змістовий модуль 1. Публічне управління і адміністративне право

Практичне заняття 1.

Тема №1. Адміністративне право України, його предмет і метод .

Мета:отримати знання про основи адміністративного права як галузі публічного права.

Питання для обговорення:

1. Предмет адміністративного права.
2. Методи адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.
3. Система адміністративного права.
4. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права та його значення в регулюванні суспільних відносин.
5. Місце і роль адміністративного права у правовій державі.

Практичне заняття 2.

Тема № 2. Поняття, суть та основні риси публічного управління.

Мета:з'ясувати сутність публічного управління.

Питання для обговорення:

1. Управління як соціальне явище.
2. Сутність та принципи публічного управління.
3. Сутність виконавчої влади.
4. Співвідношення виконавчої влади та публічного управління.

Практичне заняття 3.

Тема №3. Адміністративно-правові норми та адміністративні правовідносини.

Мета:виокремити особливості механізму адміністративно-правового регулювання.

Питання для обговорення:

1. Поняття, особливості та структура адміністративно – правових норм.
2. Види адміністративно - правових норм.
3. Способи реалізації адміністративно-правових норм
4. Адміністративно – правові відносини, їх особливості та структура.

Практичне заняття 4.

Тема № 4. Суб`єкти адміністративного права.

Мета:вдосконалити знання про суб`єктів адміністративного права.

Питання для обговорення:

1. Поняття та система суб`єктів адміністративного права.
2. Громадяни як суб`єкти адміністративного права.
3. Адміністративно-правовий статус іноземців і осіб без громадянства.
4. Поняття, основи адміністративно-правового статусу громадських об`єднань.
5. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування як учасники адміністративно-правових відносин.

Практичне заняття 5.

Тема № 5. Державна служба в Україні.

Мета: з'ясувати особливості державної служби.

Питання для обговорення:

1. Поняття та принципи державної служби.
2. Державна служба і її види.
3. Проходження державної служби в Україні.
  - 3.1. Порядок проведення конкурсу на заміщення посад державної служби.
    - перевірка відомостей про особу, яка претендує на заняття посади;
    - склад і завдання конкурсної комісії;
    - оголошення про проведення конкурсу
    - перелік документів, які подаються особою до конкурсної комісії;
    - способи юридичного оформлення результатів проведення конкурсу;
4. Обмеження для державних службовців.
  - обмеження щодо використання службового становища;
  - обмеження щодо суміщення з іншими видами діяльності;
  - обмеження щодо одержання дарунків (пожертв);
  - обмеження щодо роботи близьких осіб;
5. Відповідальність державних службовців.

Практичне заняття 6.

Тема №6. Форми та методи публічного управління.

Мета: здійснити правовий аналіз форм публічного управління.

Питання для обговорення:

1. Поняття форм публічного управління
2. Види форм державного управління
3. Правові акти державного управління
4. Поняття та ознаки адміністративного договору
5. Поняття та види методів публічного управління

Практичне заняття 7.

Тема № 7. Адміністративні послуги.

Мета: розглянути сутність та зміст адміністративних послуг.

Питання для обговорення:

1. Поняття «адміністративна послуга».
2. Ознаки адміністративних послуг.
3. Класифікація адміністративних послуг.
4. Стандарти надання адміністративних послуг.
5. Організаційне забезпечення надання адміністративних послуг.

Змістовний модуль 2. Відповідальність за адміністративним правом

Практичне заняття 8.

Тема №8. Адміністративне правопорушення та адміністративна відповідальність.

Мета: закріпити знання про склад адміністративного правопорушення.

Питання для обговорення:

1. Поняття та ознаки адміністративного правопорушення.

2. Склад адміністративного правопорушення.
3. Відмінність адміністративного проступку від кримінального правопорушення.
4. Адміністративна відповідальність: поняття основні риси.
5. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб.
6. Загальні правила притягнення до адміністративної відповідальності.

Практичне заняття 9.

Тема №9. Адміністративні стягнення.

Мета:засвоїти основні види адміністративних стягнень.

Питання для обговорення:

1. Поняття, мета та система адміністративних стягнень. Види адміністративних стягнень.
2. Строки обчислення, накладення та погашення адміністративних стягнень.
3. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.
4. Обставини, що пом'якшують та обтяжують адміністративну відповідальність.
5. Відшкодування шкоди, заподіяної адміністративним деліктом.

Практичне заняття 10.

Тема №10. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Мета:здійснити правову характеристику провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Питання для обговорення:

1. Поняття та особливості провадження в справах про адміністративні правопорушення
2. Особи, які беруть участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення
3. Обставини, що виключають провадження в справах про адміністративні правопорушення.
4. Докази в справах про адміністративні правопорушення, оцінка доказів.
5. Протокол в справі про адміністративні правопорушення
6. Розгляд справи про адміністративні правопорушення.
7. Постанова в справі про адміністративні правопорушення. Види постанов.
8. Оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення.

Змістовний модуль №3. Публічне адміністрування у різних сферах

Практичне заняття 11.

Тема № 11. Публічне адміністрування у фінансово-економічній сфері.

Мета:зрозуміти сутність та зміст публічного адміністрування у фінансово-економічній сфері.

Питання для обговорення:

1. Економіка як об'єкт адміністративно-правового регулювання.
2. Суб'єкти адміністративно-правового регулювання у сфері економіки.
3. Основні напрями державного регулювання у сфері економіки.
4. Організаційно-правові засади державного управління у сфері фінансів.
5. Система органів виконавчої влади, які здійснюють державне управління у сфері фінансів.

Практичне заняття 12.

Тема № 12. Публічне адміністрування у соціально-культурній сфері.

Мета: зрозуміти сутність та зміст публічного адміністрування у сфері освіти, охорони здоров'я, культури та соціального захисту населення.

Питання для обговорення:

1. Поняття і зміст публічного адміністрування у сфері освіти.
2. Поняття і зміст публічного адміністрування у сфері охорони здоров'я.
3. Поняття і зміст публічного адміністрування у сфері культури.
4. Поняття і зміст публічного адміністрування у сфері соціального захисту населення.

Практичне заняття 13.

Тема № 13. Публічне адміністрування у сфері національної безпеки і оборони

Мета: розглянути сутність публічного адміністрування у сфері національної безпеки, з'ясувати правовий статус Міністерства України та Генерального штабу Збройних сил України.

Питання для обговорення:

1. Поняття і зміст публічного адміністрування у сфері національної безпеки України.
2. Поняття і зміст публічного адміністрування у сфері оборони.
3. Правовий статус Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України.
4. Комплектування і військова служба в Збройних Силах України.

Практичне заняття 14.

Тема № 14. Публічне адміністрування у сфері внутрішніх справ.

Мета: розглянути сутність публічного адміністрування у сфері внутрішніх справ, з'ясувати правовий статус Міністерства внутрішніх справ України та його територіальних органів, Національної поліції України.

Питання для обговорення:

1. Поняття і зміст публічного адміністрування у сфері внутрішніх справ.
2. Правовий статус Міністерства внутрішніх справ України та його територіальних органів.
3. Правовий статус поліції.
4. Особливості проходження служби в Національній поліції України.

Практичне заняття 15.

Тема № 15. Публічне адміністрування у сфері юстиції.

Мета: зрозуміти сутність і зміст публічного адміністрування у сфері юстиції. З'ясувати правовий статус Міністерства юстиції України.

Питання для обговорення:

1. Поняття і зміст публічного адміністрування у сфері юстиції.
2. Правовий статус Міністерства юстиції України.
3. Органи нотаріату.
4. Поняття та роль безоплатної правничої допомоги в Україні.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота (СР) – це діяльність, яку здобувачі виконують самостійно під методичним керівництвом і контролем викладача без його прямої участі. Самостійна робота спрямована на більш глибоке вивчення здобувачами важливих питань навчальної програми курсу. Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуються такі види самостійної роботи:

- підготовка додаткових питань до кожної теми навчальної дисципліни;
- підготовка обов'язкових питань до практичних занять;
- робота з додатковою літературою.

Обов'язкові вимоги до самостійної роботи:

– оптимальний обсяг розкриття додаткового питання – 2-3 сторінки. За ініціативою здобувача додаткові питання можуть бути представлені на практичному занятті чи круглому столі у формі презентації;

– формулювання висновків, які мають сприяти розширенню знань та навиків здобувачів з дисципліни.

ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№теми	Тематика
1	Значення адміністративного права в системі права України. Зазначте й охарактеризуйте основні етапи становлення адміністративного права.
2	Зміст та особливості публічного управління. Які виникають проблеми удосконалення публічного управління на сучасному етапі?
3	Особливості адміністративно-правових відносин. Що таке юридичні факти, на які види вони поділяються? Наведіть приклади юридичних фактів?
4	Суб'єкти адміністративного права. Як характеризуються релігійні організації та інші недержавні органи та організації як суб'єкти адміністративного права? Адміністративно-правові гарантії прав і свобод громадян України.
5	Етапи проходження державної служби. Охарактеризувати стадію просування по службі. Охарактеризувати стадію припинення служби. Що таке відставка? Окресліть принципи державної служби.
6	Види форм публічного управління. Які Вам відомі заходи адміністративного запобігання? Дати загальну характеристику заходів адміністративної відповідальності як одного з варіантів адміністративного примусу. Правові та «неправові» форми публічного управління: поняття та юридичне значення. Функції та роль методів публічного управління. Для якої мети використовується переконання як метод публічного управління? Які методи приватного управління можна використати в публічному управлінні?

7	Адміністративно-правовий статус Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП). Вивчіть досвід провідних країн світу з впровадження електронних адміністративних послуг.
8	Поняття складу адміністративного правопорушення. Проаналізуйте об'єкт, суб'єкт, об'єктивну та суб'єктивну сторону адміністративного правопорушення. Яким чином можна запобігати адміністративним правопорушенням? Розкрийте особливості адміністративної відповідальності поліції, посадових осіб, військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів, іноземних громадян і осіб без громадянства.
9	Адміністративні стягнення: їх види та сутність. Назвіть адміністративні стягнення які застосовуються до юридичних осіб? Які види адміністративних стягнень застосовуються найчастіше до правопорушників? Відповідь обґрунтуйте.
10	Які є види учасників провадження у справах про адміністративне правопорушення? Що таке підвідомчість справ про адміністративні правопорушення? Які є види постанов у справах про адміністративні правопорушення? Назвіть заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення?
11	Які методи використовуються для публічного управління економічними процесами в Україні? Проаналізувавши економіку свого краю, напишіть 3 напрямки розвитку системи управління економікою в своєму регіоні. Зобразіть схематично систему органів виконавчої влади у сфері управління економікою.
12	Охарактеризуйте основні об'єкти адміністративно-правового регулювання у сфері культури? Публічне адміністрування спортивними товариствами і спілками. Організаційно-правове забезпечення молодіжної політики.
13	Назвіть органи, уповноважені здійснювати загальне керівництво Збройними Силами України. Які функції покладено на Міністерство оборони України? Як комплектуються Збройні Сили України? Якими нормативно-правовими актами врегульовано цей процес?
14	Які особливості підготовки поліцейських до виконання завдань із забезпечення публічної безпеки в державі? Яка структура органів поліції? Яка структура органів Національної гвардії?
15	Навести класифікацію суб'єктів адміністративно-правового регулювання у сфері юстиції. Охарактеризуйте правовий статус безоплатної правничої допомоги в Україні? Перелічіть нормативно-правові акти які регулюють їх діяльність. Опрацювати Закон України «Про безоплатну правничу допомогу».

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес передбачає проведення лекцій і практичних занять в тому числі в комп'ютерній лабораторії, самостійну роботу здобувачів, виконання ситуаційних завдань під керівництвом викладача та самостійно. Мова викладання – українська.

У процесі викладання дисципліни «Адміністративне право» використовуються такі методи навчання як:

- словесні (пояснення, лекція, бесіда);
- наочні (мультимедійні файли, нормативно-правові акти, взірці наказів, розпоряджень, протоколів та іншої документації);
- практичні (самостійна робота на занятті та позааудиторна діяльність);
- методи стимулювання обов'язку та відповідальності у здобувачів: переконання у значущості навчання, вимоги, вправи з виконання вимог, програмоване опитування;
- методи стимулювання інтересу до навчання: пізнавальні ігри, навчальні дискусії; створення ситуацій емоційно-моральних переживань; створення ситуацій пізнавальної новизни; створення ситуації зацікавленості;
- за ступенем самостійної роботи здобувачів: методи взаємодії викладача та здобувача (бесіда, дискусія); методи самостійної роботи здобувачів (самостійна робота з книгою, нормативно-правовим актом, письмова робота, самостійна робота під керівництвом викладача);
- за особливостями навчально-пізнавальної діяльності здобувачів: пояснення, проблемний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький;
- за джерелом інформації і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення); наочні.

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі із використанням засобів комп'ютерної техніки; практичні заняття; виконання самостійної роботи, вирішення правових ситуацій; робота в Інтернет, робота на платформах Zoom, Moodle.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100 - бальною шкалою) з дисципліни «Адміністративне право» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту, %.

Рубіжна атестація №1	Директорська контрольна робота (№2)	Середній бал (№3)	Разом
25%	50%	25%	100%

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою / ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Рівень компетентності
90-100 A	Відмінно	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому високий рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями, відповідь його правильна, обґрунтована, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння здійснювати зв'язок теоретичних занять з практичними і реалізувати міжпредметні зв'язки. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.	Високий (творчий) рівень
85-89 B	Дуже добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з несуттєвими неточностями, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки з окремих питань навчального матеріалу.	Достатній рівень
75-84 C	Добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється незначна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з певними неточностями та недоліками, достатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.	
65-74 D	Задовільно	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких виявляється середній рівень володіння теоретичними знаннями, розуміння навчального матеріалу, а також практичних вмінь. Здобувач освіти в цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти та події, робити певні конкретні висновки, недостатньо проявляє вміння самостійно	

		та аргументовано викладати матеріал, виявляє недостатній рівень поінформованості у практичному застосуванні.	Середній рівень
60-64 E	Достатньо	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються мінімальні знання і розуміння навчального матеріалу, проте недостатньо вони глибокі та осмислені. Здобувач освіти на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, частково аналізує навчальний матеріал, проте при цьому робить неконкретні та неточні висновки, виявляє низький рівень поінформованості у практичному застосуванні.	
35-5 FX	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, безсистемно, відсутні висновки, узагальнення. Під час відповіді здобувач освіти допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коригуючих запитань, рівень володіння теоретичними знаннями і практичним вмінням не задовольняє мінімальні критерії. Обов'язкове складання повторного екзамену, заліку.	Низький рівень
1-34 F	Незадовільно	Оцінюється завдання, що не виконане, у здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання, так і практичні вміння. Обов'язкове повторне вивчення навчальної дисципліни.	Незадовільний рівень

10. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання при вивченні дисциплін освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти.

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Рівень компетентності
	Екзамен	Залік		
90-100	5		A	Високий (творчий)

	(відмінно)			рівень
85-89	4 (дуже добре)	Зараховано	B	Достатній рівень
75-84	4 (добре)		C	
65-74	3 (задовільно)		D	Середній рівень
60-64	3 (достатньо)		E	
35-59 (незадовільний рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання екзамену)	Незараховано (з можливістю повторного складання заліку)	FX	Низький рівень
1-34	2 (знезадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Незараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	X	Незадовільний рівень

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Адміністративне право» охоплює: тексти лекцій (паперовий та електронний варіант), плани проведення практичних занять (паперовий та електронний варіант), завдання для практичних занять, завдання для самостійної роботи та методичні вказівки до їх виконання, завдання для модульних контрольних робіт, тести для перевірки знань здобувачів, критерії оцінювання знань здобувачів, презентаційні матеріали.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Текст]: чинне законодавство зі змінами та доповн. станом на 1 верес. 2021 р. Київ: ЦУЛ, 2021. 324 с.
3. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03 лютого 2015 р. № 141-VIII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/141-19>.

4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Національну поліцію»: Закон України від 23.12.2015 р. № 901-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
5. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI (із змін.). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.
6. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. № 2235-III (із змін.). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>.
7. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05 лютого 2015 р. № 157-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
8. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII (в ред. Закону від 13 січня 2011 р. № 2938-VI). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
9. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 р. № 794-VII (із змін.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
10. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР (із змін.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
11. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
12. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/580-19>.
13. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365-III (із змін.). URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.
14. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15.11.2001. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 10. ст. 70.
15. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. № 3773-VI (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.
16. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII (із змін.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
17. Про свободу совісті та релігійні організації : Закон України від 23 квітня 1991 р. № 987-XII (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.
18. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 р. № 2493-III (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>.
19. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17 червня 2014 р. № 1508-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>.
20. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11 липня 2002 р. № 93-IV (із змін.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93-15>.
21. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 р. № 2790-XII (із змін.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2790-12>.
22. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
23. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21 грудня 1993 р. № 3759-XII (в ред. Закону від 12 січня 2006 р. № 3317-IV). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>.
24. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. № 776/97-ВР.

URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр>.

25. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.

26. Про адміністративні послуги: Закон України від 06 вересня 2012 р. №5203-VI. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.

27. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02 червня 2011р. № 3460-VI. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.

28. Про нотаріат: Закон України від 02 вересня 1993р. №3425-XII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>.

29. Про Раду національної безпеки і оборони: Закон України від 05 березня 1998р. №183/98-ВР.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80>.

30. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2004р. №1700-VII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

31. Про очищення влади: Закон України від 16 вересня 2014 р. №1682-VII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18>.

32. Про Збройні сили України: Закон України від 06 грудня 1991р. №1934-XII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>.

33. Положення про Міністерство юстиції України: Постанова Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014р. №228. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014>.

34. Положення про Міністерство оборони України: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 листопада 2014р. №671. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671-2014>.

35. Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015р. №878. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015>.

Базова:

1. Битяк Ю. П., Гаращук В. М. Адміністративне право України: навч. посібник для здобувачів вищ. освіти. Х., 2017. 182 с.

2. Галуцько В. та ін. Адміністративне право України. Повний курс: підручник. Херсон: ОЛДІПЛЮС. 2018. 444с.

3. Гриценко І. С., Мельник Р. С. Загальне адміністративне права України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 566с.

4. Мельник Р. С. Адміністративне право України. (у схемах та коментарях): навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 343с.

5. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення [Текст] : станом на 5 лют. 2019 р. / Ю. О. Буглак, К. А. Бабенко, О. В. Батрин [та ін.] ; за заг. ред. Д. В. Журавльова. Київ: Професіонал, 2019. 800 с.

6. Панова О. О. Забезпечення публічної безпеки в Україні: адміністративно-правовий аспект: монографія. Харків: ФОП Панов А. М. 510 с.

7. Пчелін В. Б. Організація адміністративного судочинства України: правові засади: монографія. Харків 2017. 487с.

8. Публічні правовідносини : відповідальність за правопорушення [Текст] / Н. О. Армаш, М. К. Золотарьова, І. Є. Іванов [та ін.] ; за заг. ред. С. В. Петкова. Київ: КНТ, 2021. 120 с.
9. Сокурєнко В. В. Адміністративне право України. Загальна частина у схемах. Харків: ХНУВС, 2019. 236 с.
10. Сокурєнко В. В. та ін. Адміністративне судочинство в схемах: навч. посіб. Харків: ХНУВС, 2021. 217 с.

Допоміжна:

1. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України [Текст] : станом на 1 берез. 2018 р. / С. В. Банах, Ю. О. Буглак, К. А. Бабенко [та ін.] ; за заг. ред. Д. В. Журавльова. Київ: Професіонал, 2018. 416 с.
2. Кравчук М. Ю. Генеза механізму адміністративно-правового регулювання. Науковий юридичний журнал «Правові новели». Херсон: ПВНЗ «Міжнародний університет бізнесу і права», 2019. № 8. С. 90-98.
3. Кравчук М. Ю. «Надзвичайна ситуація» та «надзвичайна екологічна ситуація» в сфері адміністративного управління. Актуальні проблеми реформування системи законодавства України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 24-25 січня 2020 р.). Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина», 2020. С. 60-62.
4. Складові успіху у адміністративному процесі [Текст] : практич. посіб. / упоряд. К. А. Бабенко, Д. В. Журавель, Д. В. Журавльов (та ін.). Київ: ЦУЛ, 2019. 304с. URL:http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2018/літс/Складові_успіху.pdf.
5. Зразки процесуальних документів у адміністративному судочинстві [Текст] / упоряд. С. В. Петков, Н. О. Армаш, Д. В. Журавльов [та ін.]. Київ: ЦУЛ, 2019. 78 с. URL: <http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2018>

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України.
URL:<http://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України.
URL:<http://www.president.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.
URL:<http://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал органів судової влади України.
URL:<http://court.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.
URL:<http://www.ccu.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Бібліотеки ім. Л. Каніщенка ЗУНУ.
URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/>
7. Офіційний веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
URL:<http://www.nbu.gov.ua/>